

Premiär den 4 september 2026

Stora scenen, Kulturhuset Stadsteatern

Foto: Klara G

KULTURHUSET
stadsteatern

Introduktion

Foto: Sören Vilks

Hej Pedagog!

Det här materialet riktar sig till dig som ska se föreställningen *Tartuffe* med en elevgrupp. Här finns information för att förbereda er inför besöket, förslag på samtalsfrågor och övningar att arbeta vidare med efteråt. Du kan förhålla dig fritt till innehållet och använda det du tycker känns inspirerande och relevant för din grupp. Mycket nöje!

Sara Berg

Dramapedagog och författare

Inför teaterbesöket

Förberedelser

Informera gärna eleverna i god tid om att ni ska gå på teater. Förklara hur ni ska ta er till Kulturhuset Stadsteatern och hur länge ni ska vara här. *Tartuffe* spelas på Stora scenen och är ca 2 tim 5 min inklusive paus. Berätta också lite om föreställningen *Tartuffe*! Mer information finns på vår hemsida. Titta gärna på vår [teaterordlista](#) om ni är nyfikna på teaterns begrepp.

Om föreställningen

Den välbärgade familjefadern Orgon har bjudit in en långvarig gäst i sitt hem, Tartuffe, som väcker starka känslor hos familjens övriga medlemmar. Orgons äldre mor är mycket förtjust i den enkla och religiöst stränga Tartuffe, medan de andra tycker att han förpestar deras tillvaro med sin religiösa fromhet, självförnekelse och påstådda ödmjukhet. Orgon själv tycks däremot närmast besatt av sin nya vän och prioriterar honom allt mer framför sin egen familj. Tartuffe får snart inflytande över familjens ekonomi, relationer och framtid – till och med dotterns giftermål.

Innan teaterbesöket

En del elever är vana att se scenkonst och för andra kan det vara första gången de besöker en teater. Det kan vara viktigt att påminna dem om att man inte behöver "förstå" allt. En teaterföreställning är en sammansättning av många olika delar: ord, rörelser, gestaltning, ljud, ljus med mera. Det som väcker frågor brukar vara en bra grund till samtal i klassrummet efteråt.

Att vara publik

Prata gärna med klassen om vad det innebär att vara publik. Vad är det till exempel för skillnad på att vara publik på en teaterföreställning och på bio? En viktig skillnad är att filmen i sig inte påverkas av vad som händer i publiken när den visas, eftersom den redan är inspelad. Teater däremot sker live – här och nu – och skådespelarna på scenen kan höra publikens reaktioner. När publiken reagerar på vad som händer under föreställningen blir det en del av föreställningen.

Foto: Sören Vilks

Efter teaterbesöket

Foto: Sören Vilks

När det gäller att tolka teater finns det inte något rätt eller fel. Ni som sett föreställningen har säkert upplevt den på olika sätt. Vi vill uppmuntra till reflektion och samtal bortom huruvida föreställningen var "bra" eller "dålig". Vi hoppas att *Tartuffe* kan bidra till spännande samtal i klassrummet.

Minnesrunda

Ett sätt att börja prata om föreställningen är att dela upplevelserna i en runda. Samla klassen, gärna på stolar i en cirkel. Börja med att låta alla fundera för sig själva kring vad de minns starkast från föreställningen. Låt sedan var och en i tur och ordning berätta något de minns, till exempel en karaktär, en replik eller något ur scenografin. Var och en säger bara en sak.

Karaktärerna – samtal

Dela in eleverna i mindre grupper och låt varje grupp prata utifrån varsin karaktär. Flera grupper kan ha samma karaktär, om de inte räcker. Uppmuntra eleverna att tolka och gissa runt karaktärerna. Det finns inte några färdiga svar.

Vem är vem i Tartuffe?

Tartuffe (gästen)

Varför vill Tartuffe bo hos Orgons familj? Hur fick han inflytande i familjen? Hur förändras Tartuffe under pjäsen?

Orgon (husfadern)

Varför vill Orgon låta Tartuffe vara en del av familjen? Varför är han så uppslukad av Tartuffe? Är han kär i honom? Vill han bli som honom? Vad får honom att ändra sin syn på Tartuffe?

Elmire (Orgons nya fru)

Vad tycker Elmire om Tartuffe egentligen? Hur ser hennes relation ut till de andra familjemedlemmarna? Vad tror ni att Elmire drömmer om i livet?

Damis (Sonen)

Hur är Damis relation till sin pappa, Orgon? Vad tror ni att Damis gör när han blir utkastad? Vad tror ni att Damis drömmer om i livet?

Mariane (Dottern)

Varför vill Mariane låta sin pappa bestämma hur hon ska leva sitt liv? Hur tror ni att Mariane och Valère träffades? Vad tror ni att Mariane drömmer om i livet?

Valère (Marianes trolovade)

Hur reagerar Valère när Mariane berättar att hennes pappa har ändrat sig angående deras bröllop? Hur tror ni att Mariane och Valère träffades? Vad tror ni att Valère drömmer om i livet?

Madame Pernelle (Orgons mor)

Varför tycker hon så mycket om Tartuffe? Hur är hennes relation till de andra familjemedlemmarna? Vad tror ni att hon drömmer om i livet?

Dorine (Hushållerskan)

Hur länge tror ni att Dorine har jobbat hos familjen? Vem är hon mest lojal med? Vad tänker ni om hennes sätt att lösa saker? Tror ni att hon har någon hemlighet?

Cléante (Elmires bror)

Vad tycker Cléante om Tartuffe? Hur försöker han hjälpa till i situationen? Varför tror ni att Cléante är så mycket hemma hos sin systers familj?

Monsieur Loyal (Fogden)

Vad verkar Monsieur Loyal tycka om att kasta ut familjen? Hur tror ni att han påverkas av att en gång ha jobbat i huset? I slutet kastas allt om, tror ni att Monsieur Loyal visste det hela tiden?

Reflektion i helgrupp

Låt varje grupp berätta varsin punkt som de diskuterat om sin karaktär, men de behöver inte återberätta svaren på alla frågorna ovan. Lyft följande frågor till gemensam diskussion:

- Vilka karaktärer kändes pålitliga? Varför? Varför inte?
- Vad betyder det att "leva som man lär"? Var det någon eller några karaktärer som gjorde det?
- Finns det några samband mellan moral och makt i föreställningen? På vilka sätt?

Tema: Gestaltning

Snabbstatyer – dramaövning

Detta behövs: Golvutrymme, fungerar bra i klassrummet om man skjuter undan bord och stolar. Dela in klassen i flera smågrupper, cirka 5–7 personer per grupp. Instruktion: Förklara att eleverna tillsammans, i respektive grupp, ska gestalta olika ord som du kommer ropa ut. De ska använda sina kroppar och bilda så kallade "statyer". Till exempel om du säger "alla blir en cirkel" så ska respektive grupp tillsammans bilda en cirkel, kanske genom att ställa sig i en ring och hålla varandra i händerna. Statyerna ska stå helt stilla och vara ljudlösa. Det är bra om det finns en tidsbegränsning så att grupperna bejakar sina första associationer och hjälper varandra att snabbt ställa sig i statyer. Räkna gärna ner från 10 till 0 med instruktion om att

de på "noll" ska stå helt stilla. Även om eleverna inte är vana att arbeta med drama brukar den här övningen fungera bra. När de bildat statyer går du som pedagog runt och bekräftar att du sett dem och tackar dem innan du ropar ut ett nytt ord.

- En cirkel
- En familj
- En familjehemlighet (de får själva bestämma vad)
- En bedragare
- Lojalitet
- Moral
- Maktkamp

Foto: Sören Vilks

Tema: Gestaltning

En viktig händelse – dramaövning

Detta behövs: Golvutrymme, fungerar bra i klassrummet om man skjuter undan bord och stolar. Dela in klassen i flera smågrupper, cirka 5–7 personer per grupp. Instruktion: Låt varje grupp välja ut en scen eller situation ur *Tartuffe* som de tycker är viktig för berättelsen. Låt dem sedan gestalta händelsen i en fryst staty. Låt en grupp i taget visa sin staty, låt de andra eleverna gissa vad de ser. Fråga varför de valt just den situationen som en viktig sekvens.

Ett nytt slut – dramaövning

Detta behövs: Golvutrymme, fungerar bra i klassrummet om man skjuter undan bord och stolar. Dela in klassen i flera smågrupper, cirka 5–7 personer per grupp. Instruktion: Prata om slutet i *Tartuffe*. Vad hände där egentligen? En sådan här lösning i slutet brukar kallas "Deus ex machina", dvs när någon, i det här fallet kungen, kliver in och löser allt till det bästa, likt ett gudalikt ingripande. Låt varje grupp hitta på ett eget slut. Låt dem sedan gestalta händelsen i en kort scen som visar ett eget alternativ. Reflektion: Handlar era nya slut om moral på något sätt? Hur?

Foto: Sören Vilks

Tema: Kultur och censur

Foto: Sören Vilks

Tartuffe uruppfördes 1664, men väckte omedelbart våldsamt kritik. Kyrkliga och konservativa kretsar uppfattade pjäsen som ett angrepp på religionen och lyckades få kungen att förbjuda den. Först efter flera omarbetningar och kungligt stöd fick **Molière** tillåtelse att spela den offentligt 1669. Skandalen gjorde pjäsen till ett av teaterhistoriens tydligaste exempel på konst som utmanar makt – och som själv blir föremål för censur.

Sedan dess har *Tartuffe* förblivit en högst aktuell pjäs om manipulation, moral och maktmissbruk. Läs mer om den förbjudna originalversionen av *Tartuffe*, **Molières** omskrivning av pjäsen och forskningen som försökt återskapa hur originalet kan ha sett ut, på [hemsidan](#).

Samtala i mindre grupper eller helklass:

- I Sverige idag pratar man ofta om att politiken ska hålla minst en armlängds avstånd till kulturen. Vad innebär det? Varför är det viktigt?
- Kungen förbjöd alltså originalversionen av pjäsen *Tartuffe*, efter påtryckningar från kyrkan. Varför tror ni att makthavare genom historien vid upprepade tillfällen har velat kontrollera kulturen? Vad är de rädda för?
- Har ni hört några politiker prata om kulturens roll i höstens valrörelse? På vilket sätt?
- Känner ni till någon censur av kultur idag? Inom film, musik, konst, fotografi eller andra kulturuttryck. Vad tycker ni om det?

Tema: Pjäsens form

Bakgrund:

Molière skrev *Tartuffe* under 1600-talet i Frankrike, i en tradition som sedan kom att kallas för "fransk-klassicismen". Den utmärktes av en enhetlig begränsning inom tre enheter; Tid, rum och handling. Vi kan använda *Tartuffe* som exempel:

TID – Allt utspelas under *en* dag. Alla som är med i pjäsen är redan där eller kommer förbi i något ärende. Allt som ska hända behöver göra det inom en dag.

RUM – Allt utspelas på *en* plats, hemma hos Orgons familj.

HANDLING – Allt kretsar runt en och samma intrig och fokuserar på hur *Tartuffe* kan lura sig in i familjen. Temat handlar om moral – och om *Tartuffe* ska bli avslöjad som en bedragare eller inte.

Texten är skriven på rim, på ett versmått som kallas alexandrin.

Bluffen – filmuppgift

Dela in klassen i mindre grupper. Låt dem skapa korta filmklipp på temat "BLUFFEN" utifrån de här premisserna. Storyn ska utspela sig under en dag, på en plats och med en tydlig handling. Försök att få slutet att bli så överraskande som möjligt.

Utmaning:

Låt alla repliker i filmen vara på rim.

Alternativ övning:

Om det passar bättre, låt eleverna skiva noveller istället, med samma premisser.

Länkar med inspiration

Litteraturhistorien:

[Om Molière](#)

[Franskklassicismen](#)

[Versmått och versfötter](#)

Foto: Sören Vilks

På scenen

Medverkande:

Anneli Martini
Peter Andersson
Emil Almén
Natalie Minnevik
Helena af Sandeberg
David Bengtsson
Bengt Braskered
Marie Richardson
Magnus Krepper
Sten Ljunggren
Niklas Falk

Produktion

ÖVERSÄTTNING: Hans Alfredson, Allan Bergstrand

BEARBETNING: Marie Lundquist

BEARBETNING OCH REGI: Eirik Stubø

SCENOGRAFI OCH KOSTYM: Erlend Birkeland

LJUS: Ellen Ruge

LJUD: Astrid Nyström

VIDEO: Emi Stahl

MASK: Johanna Ruben

Premiär den 28 augusti 2026, Stora scenen,
Kulturhuset Stadsteatern

Rekommenderad från gymnasiet

FÖRESTÄLLNINGSLÄNGD: 2 tim 5 min inkl paus.

Av upphovsrättsliga skäl är fotografering, filmning
Och ljudupptagning från salongen inte tillåten.

FRÅGOR: skolombud@kulturhusetstadsteatern.se

BILJETTER: kundtjanst@kulturhusetstadsteatern.se

Har du feedback på vårt pedagogiska material eller
kring den upplevelse du och dina elever haft under
ert besök hos oss – hör gärna av dig!

Text: Sara Berg, 2026

Intresserad av mer?

Läs mer om vår skolverksamhet:

<https://kulturhusetstadsteatern.se/for-skolan>

KULTURHUSET
stadsteatern